

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, péntek 1914. május 15.

108. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta (1) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Olaszország a Balkánon.

—O—

Sajátságos alakulása nemzetközi politikai és gazdasági életünknek, hogy a balkáni piacokon legerősebb kereskedelmi ellenfeleink mindig azok voltak, a kik politikailag leginkább párhuzamosan haladtak velünk. Mikor a különböző balkáni államokkal, de elsősorban Romániával és Szerbiával vámháborúba keveredtünk, a velünk szövetséges Németország ipara és kereskedelme volt az, mely ezt a körülményt ellenünk legjobban kihasználta és eddigi pozíciónk jelentékeny részét elhódította. A szerb vámháború idején csatlakozott hozzá Olaszország is, a mely szintén az ellenünk irányuló török és szerb bojkott-mozgalmaknak köszönhetette balkáni kivitelének jelentékeny megnövekedését. Olaszországnak nem kis része volt az antivárii kikötő megépítésében is, a melynek a legfőbb célja az volt, hogy Montegrót részben függetlenítse Kattarótól és az osztrák és magyar behozataltól. Oroszországgal ellenben, a mely mindenkor legerősebb politikai ellenlábásunk volt a Balkánon, gazdaságiakban alig voltak odalent differenciák.

Legrégibb érdekellentétünk Olaszországgal a most önállóvá lett Albániában áll fenn, a mely évtizedeken át nemcsak gaz-

dasági, hanem politikai vetélkedés tárgya is volt a két szövetséges hatalom között. Ausztria az albán katolikusokon gyakorolt százados protektorátusa alapján történelmi jogokat formált magának Albániára, az egyesítés óta gyorsan fejlődött és expansív Olaszország pedig olasz tengernek szerette volna látni az Adriát és keleti partjain is meg akarta vetni a lábát. Addig is azonban, míg lábát valóban megvetetheti, kereskedelmi térfoglalásra törekedett, kereskedelmi ügynökségeket létesített Albániában, albán ifjak részére tanintézeteket létesített odahaza, erősen szubvencionálja az albán kikötőket érintő hajóstársaságokat, szóval minden eszközzel rajta volt, hogy adandó alkalommal módjában legyen tényleges érdekeltségére hivatkozni.

E politikai számításokat némileg keresztülhuzta a balkáni háború és az önálló Albániának a megalakulása. A gazdasági vetélkedést azonban semmiesetre sem szüntette meg, sőt Albániában is, de még erősebbé tette egyebütt. Távol áll tőlünk, hogy akár Olaszországnak, akár más valamely államnak a gazdasági terjeszkedésre való jogosultságát kétségbe akarnánk vonni, de szükségesnek látjuk, hogy e körülményekre irányítsuk a magyar gazdasági közvéleménynek a figyelmét, minthogy minden, a mi odalent történik, szükségképpen ellenünk is irányul.

Albánia megalakulásának első pillanatában az osztrák és magyar és az olasz dip-

lomácia azzal a tervvel foglalkozott, hogy Perzsia mintájára, a hol Anglia és Oroszország megállapodást létesítettek, az új államot egy északi és egy déli érdekszférára osztja föl, melyek közül az első a kettős-monarkia, a második pedig Olaszország gazdasági befolyása érvényesül tulnyomóan. Különböző akadályokon ez a terv hajótörést szenvedett és így Albánia egész területén a jövőben is a szabad verseny fog érvényesülni. Hogy kedvező-e ez az alakulás ránk nézve, vagy nem, a jövő fogja megmutatni. Mert igaz, hogy védett és nekünk — illetőleg nekünk és Ausztriának — biztosított területen könnyebb érvényesülni, de viszont biztos az is, hogy a mai helyzetben nyitva van számunkra az út dél felé, egészen Görögországig. Minden csak azon múlik, hogy mennyire tudunk az olasz és más oldalról az osztrák versennyel megküzdeni.

Pedig az olaszok máris igen élénk tevékenységet fejtenek ki abban a tekintetben, hogy gazdasági közvéleményünk figyelmét még fokozottabb mértékben irányozzák Albániára és általában az egész Balkánra. Már e pillanatban is három olyan alakulás van folyamatban, amelyek ennek a gazdasági expanzióknak a céljait szolgálják. Nem szólva az olasz kereskedelmi és iparkamarák által főtartott kereskedelmi és kiviteli muzeumokról, amelyek működésük súlypontját a Balkánra és a közel keletre helyezik, csak most alakult meg Olaszország egyik legfon-

„A Tengerpart“ tárcája.

Szerelmi dráma.

Egy banális hotelszobában. Néhány szék, asztal, egy ágy, szekrény s a szoba közepén egy kis vas szénkályha. Paul, husz éves, egyik széken ül és peroról-perere mélyen felsóhajt. Denise, tizennyolc éves, belép, kezében nagy csokor virág. Egymásra tekintenek, mindkettőn sóhajtásnak és sírásra fakadnak.

Denise (megtörli szemét): Ej, bátorság! Lásd, virágot is vettem. Nos, csókoljon meg! (Megesókolják egymást.) Mondja csak, nem neheztel, amiért arra kértem, hogy meghaljon velem?

Paul (szánalmasan): Dehogy!
Denise: Remélem, örömmel hal meg?
Paul (egyre szánalmasabban): Boldogan!... azaz, hogy... ne tulozzunk... nem haragszom érte, de boldog épen nem vagyok...

Denise: Én sem... Ha elképzelem, mi-

GRAND CAFE' BORSA

FIUME, Baccich palota

Ma és minden este tejjel zenekarával hangversenyez:

Bonyhádi Jónás Laci.

lyen boldogan élhetünk volna... Am hiába, ha az életben nem egyesülhetünk, egyesüljünk legalább a halálban!

Paul (mélyszégyen meggyőződéssel): Fájdalom, ez igen különböző két dolog!

Denise (a szénkályhára pillant): Ime, a gyilkos szerszám! Nem valami ósinos. S tudta hozni anélkül, hogy valaki meglátta volna!

Paul: Nyugodt lehet!

Denise (levesszi kalapját): Annál jobb! A rendőrséget értesítette?

Paul: Igen. Négy órákor itt lesznek.

Denise (órájára pillant): Akkor szünetünk kell! Nehogy korán jöjjenek! Bár a rendőrség rendszerint mindenüvé későn érkezik! Hozott tollat és papírt?

Paul: Igen, minden ott van az asztalon!

Denise: Akkor hát jöjjen írjunk. (Leülnek az asztal mellé, sóhajtoznak.)

— Édes szüleim... nem engedték, hogy feleségül menjek az én egyetlen Paulomhoz... maga azt írja, az én édes Deniseem... így hát inkább... mondja, inkább két b-vel?... inkább a halált választjuk...

Paul: Inkább... inkább?... nem tudom... írjon mindenestre kettőt... én majd egyet írok. Így csak egyikünk téved. Leragasztják leveleiket, aztán felállnak.

Paul: És most?

Denise (komolyan): Most meghalunk! Bátorság. Zárja be az ajtót!

Paul: Szükséges?

Denise: Természetesen! A rendőrbiztosnak be kell törnie az ajtót. Így szokás. A lapokban mindig így olvastam.

Paul (bezárja az ajtót): Ezt igazán nem figyeltem meg!

Denise: Most pedig fekiüdjünk le. (Lefeküsznek az ágyra). Csókoljon meg! Így! Most nincs egyéb dolgunk, mint a várakozás!

Mozdulatlanul fekiüsznek és várják a halált.

Denise: Adja ide a kezét. A másik kezét pedig fektesse a szívére. A halál, kéz a kézben lép meg s mosolylyal ajkaikon. Mosolyogjunk! (Mindkettőn kényszeredetten mosolyognak.)

Paul (kissé fölemeli a fejét): Nem gondolja, hogy meglehetősen fárasztó így nyitott szájjal fekiüdni?

Denise: Igen, de mindegy! Mosolyogni kell! Igaz, majd elfeledtem... a hajam is le kell bontanom! (Kiszedi hajából a fésűket.) Jó lesz így?

Paul: Ó, igen...

Denise: Maga is borzolja fel a haját... Ugy! (Kis esend) ... Mondja, nem érez szédülést ettől a széngáztól?

Paul (erősen szímatol): Én inkább valami dohos falszagot érzek!

Denise: Ez a széngáz, szegény barátom! Szünet!

Paul: N... nem nagyon? És maga?

Denise: Nem tudom... Valami szörnyű félelem fojtogatja a torokomat!

tosabb keleti kikötővárosában, Ancónában, az ottani kereskedelmi kamara úgyszólván alatt egy olasz-albán kereskedelmi bizottság, a mely az albániai kereskedelmi összeköttetések istápolását tűzte ki feladatául. Az új bizottság mindennemű földérítő szolgálatot kíván végezni, szóval egyengétni akarja a tényleges kereskedelemnek az útját.

Tovább megy ennél puglia-balkáni komitét, amely egyrészt az egész Balkánra ki akarja terjeszteni működését, másrészt pedig tárházakat és más hasonló intézményeket akar létesíteni és közvetlen üzletkötéssel is akar foglalkozni. Ennek a bizottságnak a székhelye Apulia tartomány fővárosában, Bari-ban van, ugyánott, ahol a Balkánon legjobban érdekelt és az olasz kormány által is erősen szubszencionált hajóstársaság: a Puglia is székel. Kétségtelenné látszik, hogy a komitét és a hajóstársaság bizonyos kooperációt terveznek, olyformán, hogy az olasz-balkáni forgalom nagy részét Bari-ba akarják terelni. Ez érdeke a hajóvállalatnak, amely egy nagy és biztos szállításhoz jut, de érdeke az olasz kivitelenek is, a mely éppen ezen a révén olcsóbb díjtételekre és állandó rendszeres hajójáratokra számíthat. Jelenségtelenné megemlíthetjük még, hogy ennek a komitétnek az élén ugyanaz a di Tullio volt képviselő áll, aki a bonvám-klauszula idején kitört kereskedelempolitikai harc alkalmával az ellenük irányuló kampányok egyik vezetője volt.

Ezen az állandó jellegű alakulásokon kívül előkészület alatt van az olasz kiviteli kongresszus is, amelynek főtárgya a háború által előidézett változásoknak kereskedelmi szempontból való megvitatása és az olasz export fejlesztése érdekében alkalmazandó új eszközök megállapítása lesz. A kongresszust a kereskedelmi és iparkamarák rendezik, a hatóságok és az érdekelt fontosabb cégek, magán-csok stb. bevonásával. A kongresszust még az ősz folyamán akarják megtartani, vagy Velencében, vagy pedig Felső-Olaszország ipari és általában gazdasági centrumában, Milánóban.

Ez a nagy mozgékony-ság méltán fölkeltheti a mi érdekelt köreink figyelmét is. Nem akarjuk ugyan mondani, hogy nálunk nem történik semmi ebben a tekintetben, ellenkezőleg máskor szokatlan érdeklődést lehet tapasztalni a Balkán irányában. Éppen ezért e sorok célja csak informálás, hogy mit és hogyan terveznek szövetségeseink, akik ebben az esetben vetélytársaink a gazdasági mérkőzésben.

Paul: Szegény kis cica!... bátorság! (Megesőkolja.)

Denise (felsóhajttal): Milyen érdekesek lehetünk most mi ketten!

Paul: Azt hiszi, hogy a lapok is irni fognak felőlünk?

Denise (élénken): Hogyne... remélem! Még csak az hiányoznék, hogy ne is írjanak! Ez a leggyönyörűbb az egészben! Adja ide a kezét. Mosolyogjunk!

Paul (kis esend után): Ha talán... egészen levetkeznénk?

Denise (megdöbbenve): Miért?

Paul: Nem tudom... hogy még jobban megmutassuk szerelmünket.

Denise: Ah nem! Az untatna! Képzeld el, hogy idegen emberek úgy lássanak!

Paul: Miután amugy is meghalunk!

Denise: Mégsem teszem!

Paul (ujabb esend után): Nem tudom, mi bajom... Minden oldalam bizserog.

Denise: Kezdődik az agónia.

Paul (az oldalát vakargatja): Inkább azt hiszem, a matrónának hivatalos lakói vannak.

Denise: (rémülten felül): Ó, nagy Isten! Mindent, de azt nem! (Ki akar ugrani az ágyból, de e pillanatban kopogtatnak az ajtón).

A susáki szerb kémek.

Szerb-propaganda — orosz pénzen.

Februárban a susáki határrendőrség egy féltékeny kávéházi pénztárosnő árulása folytán elfogott öt szerbországi embert, akikről a náluk talált iratok alapján kiderült, hogy részben tartalékos, részben pedig tényleges szerb katonatisztek, akik nem stratégiai kémkedés céljából tartózkodtak Fiumében és Susákon, hanem a nagyszerb propaganda terjesztése céljából. Az esettel meglehetősen sokat foglalkoztak a magyar és olasz lapok, míg a horvát lapok feltűnő módon hallgattak a dolog felől. A hatóságok a lapoknak semmiféle felvilágosítást nem akartak adni. Amit az esetről megtudhatunk, az kerülő uton jutott hozzánk.

A zágrábi szaborban egy koalíciós képviselő szenzációs interpellációt akart előterjeszteni az öt susáki szerb ügyében, de ijedten beszélték le, nehogy a világ megtudja idő előtt, hogy milyen machinációkkal akarják elérni a „szerb testvérek” céljait.

Igen ám, de az idő gyorsan mulik s a szerbek ügyében a roppant érdeklődő szerb külügyminisztérium és bécsi szerb követtség nem tud semmi bizonyosat, tehát az utóbbi napokban erőteljes lépésre határozták el magukat. A bécsi szerb követ azzal a kérdéssel fordult a közös külügyminisztériumhoz, hogy adjon felvilágosítást az öt szerb ügyében, mert a szerb nép annyira izgatott, hogy még a monarchiával való háborútól sem ir-tózik. A szerb követtség szerint ugyanis a susáki szerbek semmi rosszat sem követtek el. Hogy a külügyminisztérium milyen választ fog adni a kérdésre, azt még csak gyanítani sem lehet. Tény azonban az, hogy a susáki szerbekhez sok látogató megy Zágrába, ahol fogva vannak és ahol igen jól érzik magukat.

Ez azonban mind semmi ahhoz képest, amit egy horvát vezető ember mondott el tegnap akaratlanul egy társaságban. Arról volt ugyanis szó, hogy a fiamei olaszság miért tiltakozott a rappresentanzában a triestói május elsejei olasz-szlovén zavargásban a szlovének magántársa ellen.

— Kérem — mondotta a horvát politikus — Fiumében addig nem lesz nyugalom, míg itt a kozákok nem fognak parancsolni.

— A kozákok? Hogyan?

— Nagyon egyszerűen. A szerbek és a

Paul (sugva): Hallja!

Hangok kívülről: Nyissák fel! Nyissák fel!

Paul: A rendőrbiztos!

Denise: Máris! (Hallják, amint a zárat fölfeszítik.) Hallja, a zárat feszítik.

Paul: Ó, Istenem, mit csináljunk. Elvesztünk! (Irtózáttal fölegyenesedik.)

Denise: Feküdjön le... adja ide a kezét... ne mozduljunk... Mosolyogjunk... mosolyogjunk.

Az ajtó felnyílik. A rendőrbiztos gyorsan belép s közben buzgón fujja az orrát. Két-háromszor céltalánul körüljár a szobában, nem tudja, hol és miként kezdjen feladatához. Közben fellök egy széket, megbömböl, elcsúszkál, majd az ablakhoz botorkál és szöszre feltárja. Aztán a mosdóról felkapja a vízzel telt kanecset és a vizet a kis vaskályhára önti. Majd hirtelen abbahagyja, a kanecset kiesik a kezéből s két karja nyedten aláesik. Bután bámul a kályhára, a merrelen mozdulatlanul fekvő szerelmesekre, ismét a kályhára, az ágyra és viszont, aztán végül szabad folyást enged a belsejében duzó érzelmeknek.

— Ó, a hülyék! Elfelejtették meggyújtani a kályhát!

Emile Regossa.

horvátok, de mondhatom az összes délszlávok mögött Oroszország áll. Oroszország a világtenger felé gravitál és e célt — török vagy szakad! — el kell érnie. E célt például a délszláv állam (Jugoszlávia) megteremtésével is el akarja érni. Ezért járják be titkos ügynökök egész délnyugati Európát, hogy még a katolikus délszlávokat a pravoszláviának (orthodoxia) megnyerjék. Ha az orosz pénzzel segített délszláv propaganda már elvégezte a magáét, akkor Oroszország nyíltan lép fel Ausztria ellen és Magyarország, alkárva — nem alkárva, kénytelen lesz elfogadni a függelenséget — az abszolutisztikus Oroszországtól. És ez a függelenség ideális lesz, mert Magyarország akkor csak a magyaroké lesz, amennyiben a jelenleg fészkelődő nemzetiségek régen emancipálták magukat a magyar szuverenitás alól...

Igy hangzik a horvát vezetőember felhívása, amely persze egy kicsit fantasztikus és jellemző. Következtetni lehet belőle — a gondolkodásmódra.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánlevelet fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A Cunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőttje. Jegyekért az Adria palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— A tersátói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljártat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg díszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a víz-hántológyár, a papírgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— Az „Adriatica” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

KIK AKARNAK VÁLASZTÓK LENNI?

Jelentkezzenek a magyarok!

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. t.-c. 6. §-a bizonyos feltételek fenforgása esetén azon magyar honosságu férfiakat is felruhazza az aktív választói jogosultsággal, kik a törvény 5. §-ában meghatározott iskola képzettséggel nem bírnak ugyan, de irni és olvasni tudnak.

E szakasz szerint vizsgára kötelesek azok, akiknek nincs középiskolai képzettségük.

Az előadottakból nyilvánvaló, hogy az irni és olvasni tudásnak a választói jognak gyakorlása szempontjából kiváló jelentősé-

ge és fontossága van, mert a törvény 6. §-a alá sorozható férfinembeli egyének a választók névjegyzékébe csak akkor vehetők fel, ha azt, ha írni és olvasni tudnak, beigazolni képesek.

Az írni és olvasni tudásnak igazolására a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter f. évi 1184. szám alatt kiadott végrehajtási rendeletének 7. §-a értelmében városunkban három vizsgáló bizottság szerveztetett, melyek a Belvárosban, a Plassen és Drenován fognak működni.

Ezen vizsgálatokra minden a férfinemhez tartozó magyar állampolgár, ki 24. életévét betöltötte, a városi tanácsnál levél útján, vagy személyesen május 17-ig bezárólag jelentkezhetik.

Olyanoknak, kik írni és olvasni ugyan nem tudnak, de legalább 40 K egyenes állami adót fizetnek, vizsgázni, illetve vizsgára jelentkezni nem kell.

A jelentkezés alkalmával, történjék ez akár személyesen, akár levél útján, a magyar honosság alkalmas okmányokkal, a betöltött 24. életév pedig születési bizonyítvánnyal igazolandó.

A vizsgálat teljesen ingyenes.

A vizsgálatra bocsátás kérdésében a városi tanács határoz, melynek határozata ellen fellebbezhetnek helye nincsen, ugyancsak nincsen fellebbezhetnek helye a vizsgáló bizottságnak határozata ellen sem.

Mindezeket ismételtén azzal a felszólítással közöljük, hogy a magyarság közül jelentkezzen mindenki, még pedig lehetőleg személyesen. Felszólításunkat főleg a magyar munkásokhoz intézzük, akik első sorban maguk ellen vétkesnek, ha most meg nem szerzik a választói jogot.

— **A városi képviselőtestület** Corossacz Ferenc távolléte miatt ezen a héten nem tart ülést.

— **Az iskolaszék ülése.** A városi iskolaszék holnap, 15-én délután fél hatkor ülést tart, amelyen az elnökválasztáson kívül több iskolai ügy fog tárgyalásra kerülni.

— **A községi választói jog.** Lapunkban mi is megemlékeztünk arról a hirdetményről, melyet a városi tanács adott ki a statutum 25—27. §-ai értelmében a községi választói jog, illetve a községi választók névjegyzéke tárgyában.

Az 1914—15. évre szóló községi választói névjegyzék május 16-án a városházán a polgárság részére ellenőrzés céljából megtekinthető lesz a hivatalos órák alatt.

A kiállításról számított 14 napon belül, május 29-ig bezárólag tehetik meg a polgárok észrevételeiket a névjegyzék ellen. Ezen idő elteltével semmiféle kivételt sem engednek meg.

Minden községi választói joggal bíró polgárnak jogában áll egy kihagyott választónak a nevét bejegyeztetni a névjegyzékbe, vagy pedig kitöröltetni azt, aki jogosulatlanul került oda be. Ugyancsak jogában áll bármilyen hibának kijavítása.

Községi választói joggal bíró a Statutum 29. §-a szerint minden 24 éves írni-olvasni tudó férfi, aki

1., az onszázötvenlétségi képviselőválasztói jogának birtokában van;

2., hosszujáratu tengerészkapitány vagy hadnagy;

A névjegyzék ellen való felszólalások Antoni Guido dr., városi titkárnál szóban vagy írásban terjesztendők elő. (Városháza, I. em., 2. ajtó.)

A községi választói névjegyzékben tett felszólalásokkal egyidejűleg a városi pénztárhoz 20 K-t kell lefizetni. Ezt az összeget a kívánt javítás elfogadása esetén a felszólaló visszakapja, ellenkező esetben jótékony célra fordítják.

A névjegyzékre vonatkozó 1874. évi XXXIII. t. c. egy példányát a városházán megtekinthetik az érdeklődők.

— **Sztrájk a kiviteli akadémián.** A helybeli Kiviteli Akadémia II. évfolyamának növendékei hétfőn reggel nem jelentek meg a rendes előadásokon. A diákok egyértelmű elmaradása rögtön megértette az intézet igazgatóságával, hogy itt formális sztrájkról van szó. Mi lehetett ennek a minden bejelentés nélkül, váratlanul kitört diáksztrájk az oka? Beszélgettünk néhány sztrájkoló diákkal, akik azt a felvilágosítást adták, hogy a kollokviumokhoz lehetetlenül rövid szabadságidőt engedélyeztek nekik s így attól tartanak, hogy nem tudnak kellőleg elkészülni. Másrészt panaszkodnak egyes tanárok ellen, akik velük az egyetemmel egyenrangú hallgatókkal kissé túlságosan szigorúan bánnak. A néhány hét előtti kiránduláson is többféle sérelem esett rajtuk, amely dolgok együttvéve megértették bennük a sztrájk gondolatát.

Kritza István igazgató a következőket mondotta a diáksztrájkokról:

A hallgatók az előadásokról elmaradásukat semmiféle formában nem jelentették be. Az igazgatóságnak tehát a „sztrájk”-ról nincs tudomása. Az egész ügy, az intézet vezetőségének nézete szerint, valószínűleg a körül forog, hogy a második évfolyambeli hallgatók a május 15-én végződő előadásokat 3—4 nappal meg akarják rövidíteni, mert — állításuk szerint — nem készülhetnek eléggé a kollokviumokra. A Voce del Popolo-ban közölt különféle részletek részben túlzottak, részben egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak és csak arra való, hogy az intézetet diszkreditálják. Részletes cáfolatokba az igazgatóság nem bocsátkozhatik, mivel a hivatalos eljárás folyik és annak nem kíván elébe vágni.

Az igazgatóság jelentést tett az ügyről a kormányzónak és Schack főigazgatónak. A tanári kar szombaton, a rendes heti konferencián fog az ügygel foglalkozni.

A II. évfolyam előadásai 15-én fejeződnek be, a zután 6 napig vakáció van, hogy a hallgatók a kollokviumokra készülhessenek. 22-étől 28-áig terjednek a kollokviumok, azután ismét 6 napi szabadság következik a június 2-ika és 6-ika között tartandó írásbeli vizsgákra való előkészület céljából.

Június 6-ika és 12-ike ismét szabadság következik 13-ika és 14-ike között pedig a záróvizsgák vannak. Az első évfolyamon június 10-éig tart a tanítás. Az előadások itt zavartalanul folynak.

Az ügynek egyelőre nincs újabb fejleménye, a hivatalos eljárástól függ, hogy mikép fog végződni ez a diákság és tantestület között folyó furesa és szokatlan sztrájk.

— **Fenice színház.** Miután a színház-inaugurálás alkalmával adott Tosca-val a legnagyobb élő olasz zeneszerzőnek, Puccini-nek rótt a háláját a színház vezetősége, másodsorban az eddig még el nem ért és örökéletű Verdi emlékének áldozott, a Ballo in Maschera elsőrangú, „on ne pent plus”-nívójú előadásával. A darab tegnapi, minden tekintetben perfekt színrehozatalában, mondhatnók újdonság erejével hatott és ez nagy szó ha elgondoljuk nemesak az opera megszületésének régmúlt idejét, hanem azt is, hogy az akkori idők nagyszámú híres és az ezen éneklési-módra készült énekesekre támaszkodva Verdi oly szerepeket írt, melyeknek manapság teljességében megfelelői nem tartoznak a mindennapi dolgok közé. Annál nagyobb dicséret ily körülmények között ha megállapítjuk, hogy — legyen bár ezen eredmény a vezetőség

jó igyekezete és a jó énekeseknek a mostani késői szezon folytán lévő természetszerű nagyobb disponibilitása között egyenlő részben megosztandó — a tegnap hallott ensemble olyasvalami, aminél többet a legelső színházakban sem várhatunk el. Salazar tenorista, Bione bariton, Alasia asszony az olasz színpadok egyik legkeresettebb „Ulricá”-ja és a legutóbb a nagyigényű Triesztben valósággal ünnepezték Ruzskovszka asszony mindmégannyian nagy tudásuk legjavát nyújtották és ugyanugy jól megállották helyüket a kisebb szerepek betöltői, kik között elsősorban Marchini kisasszony érdemel említést, ki kristálytisza hangú és bájosan mozgó „apród” volt. A zenekar Farinelli karnagy figyelmes vezénylete alatt minden lehető kihozott a bár régi keletű, de már a jövőendő oroszán karmait sejtető partitúrából. Bámulatos üdéséggel ömlöttek el a zsufolt termén az izig-vérgi verdi-szerű melódiák, melyeket különösen ebben az operájában pazar kézzel szór szerteséjjel — a hallgatók igaz öröme és élvezetére. Nem szabad a kórus névtelen hőseiről megfeledkeznünk; méltón járultak hozzá ők is az este nagy sikeréhez, melyet a pazar díszletek és kosztümök még csak emeltek. A közönség az egész estén át nem birt betelni a műelvezettel; minden szereplőnek már bemutatkozó áriájánál tombolva tapsolt és a tetszésnyilvánítások felvonásról felvonásra csak fokozódtak: Bioni baritonistának a szünni nem akaró óvációkra meg kellett ismételnie az „Eri tu che macchiavi...” áriát. Egyszóval a tegnapi forró színházi est azok közé tartozott, melyek valódi örömmel töltik el a közreműködőket, kik fáradságos pályájukon az elismerés bábóját aratják; és mély benyomást tesznek a közönségre, mely a néki nyújtott igazi művészet emlékével lelkében, megelégedetten távozik.

— **A Weymouth Fiumében.** A Weymouth angol hadihajó tegnap délután fél ötkor Triesztből ideérkezett.

A Weymouth angol hadihajó tisztikarának tiszteletére ma délelőtt Barry Richárd ellentengernagy, a haditengerészeti akadémia parancsnoka lunch-öt adott. Holnap az angolok a Danubius- és torpedógyárakat tekintik meg.

— **A Smith és Meynier fiumei papirgyár r.-t.** tegnap tartott igazgatósági ülésében megállapította az 1913-ik üzletévre szóló mérlegét. Az általános rossz konjunktúra folytán az üzleteredmény az itteni papirgyárnál épen úgy mint a monarchia valamennyi finom-papirgyáránál igen kedvezőtlen volt. A rossz üzleteredmény elsősorban a balkánexport háború okozta szűnetelésének volt következménye. Ezzel karöltve járt a nyersanyagok és az egyéb termelési költségeknek emelkedése egyrészt, másrészt pedig a tultermelés következtében előállott éles verseny. A társaság 1913-ban kezen 870.000 koronát veszített. Az igazgatóság a közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy az eddigi veszteségek eltüntetése céljából az alaptőkét bélyegezzék le és új részvények kibocsátásával az alaptőkét ismét 1.200.000 koronára emeljék fel. Az új részvények átvételére a régi részvényesek részvénybirtokuk arányában elsőbbséget fognak nyerni. A régi részvényesek által esetleg át nem veendő részvények elhelyezése biztosítva van. Ezen tranzakció által Fiume egyik legfontosabb ipari tényezőjének fennmaradása továbbra is biztosítva van, ami annál örövendesebb, mert ezen közel száz

év óta fennálló vállalatnak termékei világhirre tettek szert. Amint ismeretes a gyár a folyó évben főképen cigaretta és egyéb finompapírokat gyárt, amely cikkekben a gyár foglalkoztatást ezidőszert, a rossz piaci viszonyok dacára teljesen kielégítő.

Növendék-hangverseny. Monath Ella zongoraiskolájának tanítványaival tegnap este növendék-hangversenyt rendezett a Deák szálló nagytermében, a mely ez alkalommal zsufolásig megtelt a tanítványok hozzátartozóival és egyéb érdeklődőkkel.

A kezdők kurzusából egy-egy számot adtak elő Nyirő Katinka, Lustig Margit és Blanka, Blüh Margit, Nattich Hilda, Havas Erzs, Haas Ilona, Mozog Margit és Mitzger Margit. Dacára annak, hogy átlag két évi tanulás után léptek e növendékek a podiumra, igen díszreteresen állottak meg helyüket valamennyien. Szép, korrekt előadásban kifogástalan játékot mutattak be a közönségnek.

A haladók tanfolyamában a kis Monath Ernő folyékony szép előadásban játszott el egy Chopin-keringőt. Kardos Anna Lisztnek egy pusztai ábrándját adta elő igen hatásosan. Haas Ernőtől szívesen hallottuk volna másodszer is Mozart „Alla Turca”-ját. Kitünő technikája van már Kiss Ilonának és Werner Olgának is. Az előbbi Liszt Rossignol-jával, Werner Olly pedig Grieg egy szonátájával aratott lelkes tapsokat. Blüh Ilona és Blüh Erzs négy kézre előadott száma „Mendelssohn Hebridái” zárta le a műsort, mely elejétől végig díszreterére vált Monath Ella kitünő iskolájának és kiváló zongora-paedagogiai képességének. A közönség tapsai első sorban neki szóltak és hálás növendékei egy hatalmas virágállvánnyal is lepték meg.

Elfogott betörők. Banich Ferenc susáki kereskedő a múlt évi december 23-án reggel üzletnyitáskor, meglepetten vette észre, hogy üzletének ajtaján egy idegen, vadonatúj lakat van. Próbálta nyitogatni, de a kulcs sehogysem illett a lakatba. Lakatot hivatott, aki feltörte a lakatot s így Banich beléphetett az üzletbe. Ott mindent a legnagyobb rendetlenségben talált, de ami legjobban megrémítette, az a 200 koronát tartalmazó drága pénzeszekrény eltűnése volt. Rögtön tisztába jött azzal, hogy az üzletben nagystilű, ügyes betörők járhattak. A vakmerő emberek letörték a régi lakatot s a mikor távozóban voltak, ujjat akasztottak rá, hogy a közelben, hogy a közelben posztoló rendőr fel ne fedezhesse a betörést.

Acsendőrség lázas nyomozást indított, de a pénzeszekrénynek s a tolvajoknak nyomát sem találta. Most a véletlen a hatóságok kezére juttatta a tetteseket. Triesztben ugyanis elfogták Pauletich Ágost lopással gyanúsított egyént. A vállalatnál beismerte, hogy decemberben egy Rolich nevű társával Susákon tartózkodott. Tegnapelőtt a csendőrök, akiket időközben a trieszti rendőrség értesített a letartóztatásról, ráakadtak Susákon Rolichra, aki megpillantva őket futásnak eredt. Elfogták s bevitték a csendőrségre. Ott bevallotta, hogy ő követte el néhány társával együtt a betörést. Bűntársai a Triesztben elfogott Pauletich Ágoston kívül Nuklich József és Peteani Máriusz. A pénzeszekrényből kivették a pénzt, azután a Fiumarába dobták a kasszát. Onnan csónakon Zurkovóra vitték. A pénzeszekrényt a csendőrök ott valóban megtalálták. Peteanit és Nuklichot szintén sikerült elfogni.

Az elfogott emberek elmondották a vállalat csendőröknek, hogy a Banich-féle üzletben való munkájuk idejében betörték a Punto franco legnagyobb kávéraktárába is. Amint ott körülnéztek, megláttak egy indiai embert, akivel nem tudtak beszélni. Ez a betörőktől nagyon megijedt és ezt az ijedt séget arra használták fel, hogy revolverrel a szeméi előtt kényszerítették, hogy alsó ruháját rakja tele kávéval. Mikor az megtörtént ketten az ajtóhoz vezették a szerencsétlen hindut és kilökték. Mikor a pénzügyőrök elé ért azok elfogták és csempészéért a rendőrségre kísérték, ahol 15 napig tartották fogva a szerencsétlent. Most, hogy meghallotta a hindu a susáki csendőröket, jelentkezett a hindu a susáki csendőrségen, ahol a három elfogottban a leghatározottabban felismerte minapi bántalmazóit.

Az elfogottak beismerték azt is, hogy a minapi betörést a Kereskedelmi Részvénytársaság punto francoi raktárában szintén ők követték el. Munkájukat nem fedezték fel, hanem ők ijedtek meg valamitől. A második emeletről a raktár rakodópadjai fölé épített tetőre ugrottak, onnan pedig a földre s úgy menekültek ki a szabad kikötő területéről.

A csalók világából. Agyafurt, ravasz módon csapott be egy ismeretlen gonosztevő egy járatlan német fiatalembert. A becsapott ember Klemann Hermann utazó, a ki néhány nap óta tartózkodik Fiumében s a De la Ville szállodában lakik. A népkertben tegnapelőtt megismerkedett egy horvát emberrel, aki némileg tudott németül is beszélni. Az ismeretlen Abbáziába hívta, kirándulásra. Klemann eleget tett a kívánságnak. Áthajózott Abbáziába, ahol a parkban találkozott új ismerősével. Ott leültek egy padra. Beszélgetés közben az ismeretlen azt mondotta Klemannnak, hogy szeretné pénzt reá bízni. Ezt a kívánságát azzal indokolta meg, hogy fél a tolvajoktól. Azt ajánlotta a németnek, hogy tegyék össze egy zsebkendőbe a pénzüket azután ő tartsa magánál a pénzt. A német ifju előszedte pénzt, amely egy 100 koronás bankból s néhány egykoronásból állt, átadta az ismeretlennek, aki négy összehajlitott, megtévesztésig bankokhoz hasonlító papírost tett a zsebkendőbe, amelyben Klemann pénze volt. azután összeesavarta és visszaadta a fiatalembereknek. Amikor el akartak távozni a parkból az ismeretlen elkérte a zsebkendőt, hogy kivehessen belőle egy bankót. Ki is vett egyet, de nem a magáét vette ki, hanem Klemannét. Azután ismét visszaadta a zsebkendőt s valami ürügyvel elsielt. Nem is jött vissza. Klemann hosszas várakozás után gyanút fogott s belenézve a zsebkendőbe, rájött az agyafurt csalásra. Sietett a rendőrségre, ahol bejelentette az esetet.

A kikötőből. Máj. 14. Érkezett: Jadran osztrák gőzös Makarskából, 20 tonna vegyes áruval; Epiro olasz gőzös Vencéből, 400 zsák korpával és 10 tonna vegyes áruval.

Indult: Vorwaerts osztrák gőzös Triesztbe, 1120 tonna cukorral, 180 tonna fával, 70 tonna rizszsel, 120 láda üvegáruval és 150 palack ecettel; Amphitrite osztrák gőzös Triesztbe, üresen; Adria magyar gőzös Marseillebe, 320 tonna fával, 60 tonna cukorral, 50 tonna parafinnal; Ravenna olasz gőzös Ravennába üresen.

x Dr Gámán Béla egyetemi m. tanár diátás gyógvintézete Volosca—Abbazia.

x Kirándulások az Austro-Croata Slavija szalongozósével:

Pénteken: Arbeba, ind. Fiuméből 7.35, Abbáziából 8.20, Lovranából 8.40, ott tartózkodás 2 óra, visszaérk. 6 óra után, jegy 8 K.

Szombaton: Brioniba, ind. Fiuméből 7.30, Abbáziából 8.20, Lovranából 8.40, érke. Brioniba 1, visszaind. 4 órakor. Ebéd a hajón, utazás és szigeti belépő összesen 14 K., gyermekeknek 9 K.

Vasárnap: Lussinpiccolo- és Cigaléba, ind. Fiuméből 7.30, Abbáziából 8.20, Lovr. 8.40 órakor, visszaérk. Lovr. 8.20 Abb. 8.30, Fiuméba 9 órakor, jegy 10 K. Étkezés a hajón.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

TOZSDE.

	máj. 13 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	796.—	792.—
Osztrák hitelrészvény	507.75	608.—
4%-os koronajáradék	80.90	80.80
Osztr.-magy. államvasut	698.50	695.—
Jelzálogbank	399.50	396.—
Leszámitolóbank	498.—	497.—
Hazai Bank	277.50	276.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	467.—	464.—
Rimamurányi	635.50	634.—
Salgótarjáni	692.—	691.—
Közuti Vasut	597.75	598.—
Városi Villamos	311.50	311.—
Adria	381.—	—
Déli Vasut	101.—	—
Magyar Cukoripar	2320.—	—
Rizsgyár	3850.—	—

	máj. 13 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza májusra	13.80	13.90
Buza október	12.23	12.20
Rozs októberre	9.92	9.88
Zab októberre	8.18	8.20
Tengeri májusra	7.38	7.39
Tengeri júliusra	7.63	7.52

	máj. 13 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	607.75	607.—
Magyar hitelrészvény	796.—	792.50
Osztrák magyar államvasut	696.50	695.50
Déli Vasut	101.—	98.—
Alpesi	814.—	812.50
Skoda	742.—	741.—
Osztr. koronajár.	82.45	—

	Legutóbbi köte- sek Átlagár.
Fiumei és trieszti értékek:	
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	293.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékszövetk.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficiente” tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	275.—
Navigazione Libera Triest	570.—
Osztrák Lloyd	594.—
Stabilimento Tecnico	9600.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	403.—
I. Trieszti Rizsgyár	467.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	416.—
Spalato Portland Cement	336.—
Assicurazioni Generali	878.50
Riunione Adriatica	3665.—

CSINOSAN BERENDEZETT SZOBA
villanyvilágítással, esetleg teljes ellátással kiadó. Via Alessandro Volta 6. I. emelet 4.

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia” nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő.)

Távirat — Telefon.

A király állapota.

BÉCS, máj. 14. Ő felsége állapota teljesen jó. Ma délelőtt sokáig sétált a király, a köhögés teljesen elmúlt.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, máj. 14. Tizenegy órakor nyitotta meg Szász Károly alelnök a Ház mai ülést, hogy Pop-Csiesi István a hajdudorogi püspökség visszaélései tárgyában sürgős interpellációra kért engedélyt, amit ő megadott. Ezután áttértek az 1914—15. évi állami költségvetés tárgyalására, amit Hegecs Lőránd előadó ismertett.

Kossuth Ferenc állapota.

BUDAPEST, máj. 14. Kossuth Ferenc állapotáról azt jelentik, hogy a nagybeteg eszmélete zavart, szervezete nagyon gyenge állapota rendkívül aggasztó.

BUDAPEST, máj. 14. Déli fél 1 órakor jelentik: *Kossuth állapota válságos. Egy pillanatra sem tért magához, alig lélegzik.*

A delegációk.

BUDAPEST, máj. 14. Az osztrák delegáció hadügyi és boszniai albizottságai tegnap délután ülést tartottak. A hadügyi albizottságban a kereskedelmi és ipari szállítással foglalkoztak.

BUDAPEST, máj. 14. Az osztrák delegáció boszniai albizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen Bilinszky válaszolt az eddigi felszólalásokra.

BUDAPEST, máj. 14. A magyar delegáció tengerészeti albizottsága tegnap délutáni ülésén a költségvetést és a hitelengedelmzésre vonatkozó előterjesztést általánosságban elfogadta, azután a válaszok tárgyalására tértek át. Chorin Ferenc, Tisza István és Darvay Fülöp hozzászólása után a költségvetés részletes tárgyalására tértek át, majd Haus tengerészeti parancsnok szólalt fel a megköszöntés bizottságának a haditengerészettel szemben mutatott érdeklődését. Biztosította a bizottságot arról, hogy a tengerészeti bizottság mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel törekszik arra, hogy Magyarországnak jogosult kiváltságait teljesítse. Ezután a részletes tárgyalás is véget ért.

BUDAPEST, máj. 14. Az osztrák delegáció 27-én, a magyar delegáció 28-án fejezi be tanácskozásait. A záróülés 30-án lesz.

Politikai program.

BUDAPEST, máj. 14. A képviselőház e héten a felhatalmazási törvényt és néhány kisebb javaslatot fog tárgyalni. A főrendiház a jövő héten a költségvetést és a Házban legutóbb elintéztet javaslatokat tárgyalja.

BUDAPEST, máj. 14. Sándor János belügyminiszter a delegációk ülései után a közigazgatási reformról három javaslatot terjeszt elő. A első a törvényhatósági tisztviselők kinevezéséről, a másik kettő az új választókerületi beosztásról és a közigazgatás új rendszeréről intézkedik. Az első javaslat a nyár előtt, a másik kettő az ősszel kerül a Ház elé.

Bilinszky a munkapártban.

BUDAPEST, máj. 14. Bilinszky közös pénzügyminiszter tegnap este megjelent a munkapárt helyiségében, ahol sokáig elbeszélgetett a képviselőkkel.

Lido-Venezia

SPLENDID-HOTEL

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitűnő konyha. — Penzió 11—15 lira.

Hotel Pilsen Meublè

110 szobával 3 lírától személyenkint. Lift, fürdők.

Motorsónak.

Caprani G. tulajd.

Tisza lovagias ügye.

BUDAPEST, máj. 14. A delegáció keddi ülésén — mint már megírtuk — Tisza István élesen összeszólalkozott Rakovszky Istvánnal. A miniszterelnök egy közbeszólásra így felelt:

— Jó lesz vigyázni!

— Nekünk nem kell vigyázni — vágott vissza Rakovszky — mert reánk nem mondták azt, amit a miniszterelnökre!

— Mit mondtak? — kérdezte Tisza?

— Kérdezze meg Polónyi Dezsőt — mondta Rakovszky.

Tegnap még úgy volt, hogy az ügynek nem lesz folytatása, mára azonban kiderült, hogy Tisza provokálta Rakovszkyt. Tisza segédei: herceg Odeschalohi Géza és gróf Csokonits Gyula, Rakovszkyé: herceg Windischgraetz Lajos és őrnagy Pallavicini György.

A tárgyalások igen nehezen mennek előre, mert Rakovszky megbízottai azt vitatják, hogy Tiszának elintézetlen ügye van Polónyi Dezsővel és így Rakovszky nem köteles elégtételt adni. Polónyi ugyanis a Forgalmi R. T. ügyének parlamenti szellőztetése idején igen éles hangon nyilatkozatot közölt Tisza beszédére és ezért a miniszterelnök máig sem kért elégtételt. A segédük ma este jönnek össze a Nemzeti Kaszinóban, ahol folytatják a tárgyalást.

A sajtótörvény novellája.

BUDAPEST, máj. 14. Az igazságügyminiszter az ősszel beterjeszti a sajtótörvény novelláját, amire azért van szükség, mert ez a nyomorék-törvény a legbizonytalanabb joggyakorlatot teremtette meg.

A vezérkari főnök látogatása.

KARLSBAD, máj. 14. Konrád vezérkari főnök tegnap Moltke német vezérkari főnök látogatására ide érkezett.

Eszterházy Vera naplója.

BÉCS, máj. 14. A törvényszék déli fél 1 órakor hirdette ki az ítéletet a zsarolással vádolt gróf Stralemberg Frigyes ügyében, aki Eszterházy Vera grófnő szobaleányával: Bőjthy Emmával ellopatta a grófnő naplóját és ezt 80.000 koronáért akarta értékesíteni. A törvényszék egy évi börtönrre ítélte a zsaroló grófot, még pedig oly szigorítással, hogy yhetenként egy napos börtönt köteles tartani. A szobaleányt fölmentette.

Az albán miniszterelnök Rómában.

ROMA, máj. 14. Turkhan basa albán miniszterelnök ma, csütörtökön, ideérkezik.

ROMA, máj. 14. Turkhan basa albán belügyminiszter kijelentette, hogy innen egyenesen Budapestre utazik, ahol tárgyalni fog Tisza gróf miniszterelnökkel. Budapestről Bécsbe utazik, ahol — ha lehetségessé válik — kihallgatáson jelenik meg őfelsége előtt.

Összeültközött hajók.

CARDIFF, máj. 14. A Bristol-esatornában az újseclandi „Stern” hajó összeültközött egy kisebb gőzessel, amely innen indult el. Az összeültközésnek 5 halottja van.

A mexikói háború.

WASHINGTON, máj. 14. Wilson elnökkel folytatott hosszú tanácskozás után a kabinet nagjai kijelentették, hogy Wilson bizik benne, hogy a közvetítésnek eredménye lesz és további bonyodalmaktól Mexikó meg lesz kímélve.

WASHINGTON, máj. 14. A kormány tegnap minisztertanácsra gyűlt össze, amely ké tóra hosszát tartott. A minisztertanács kizárólag a mexikói kérdéssel foglalkozott. A békére nagyon kevés a remény, miért is a kormány egyre folytatja a katonai előkészületeket.

WASHINGTON, máj. 14. Mexikóból jelentik a hadügyi kormánynak, hogy Mayo tábornok hadseregével ostromzár alá vette tegnap déiben Tampico városát és környékét.

TISZTESSÉGES HÖLGY

részére bútorozott szoba ellátással, villanyvilágítással és fürdőszoba használatával kiadó Bövebbet a 2—29 telefon felhívása után.

Részleges szerb kormányválság előtt?

BELGRÁD, máj. 14. Éles konfliktus merült föl a szerb miniszterelnök és Stefanovics hadügyminiszter között. A konfliktus annyira elmérgesedett, hogy már a legközelebbi napokra várják Stefanovics lemondását.

Sztrájk a hajógyárban.

LONDON, máj. 14. A Cunard liverpooli hajógyárában kétezer munkás sztrájkba állott, mert hosszú a munkaidő. A sztrájk annál súlyosabban érinti a vállalatot, mivel a jövő vasárnap akarták volna vízrebocsátani a Cunand legnagyobb hajóját, amely most készült el.

Szerbia és a szalonikii kikötő.

ATHÉN, máj. 14. A külügyminiszteriumban tegnap a görög és szerb delegátusok között tanácskozás folyt a Szalonikire vonatkozó konvencióról. A delegátusok meg egyezésre jutottak és valószínű, hogy a második konferenciában a konvenciót alá fogják írni.

Felrobbant óceánhajó.

LONDON, máj. 14. A Jefferson személy szállító gőzösön Cap Hennynél Norfolk közelében robbanás történt. Hét matróz meghalt és igen sok megsebesült. Az explozió az utasok között nagy rémületet keltezt, többen a vízbe ugráltak s úgy kellett őket mentőkötéllel kifogni.

A szerb kormány és a tisztikar.

BELGRÁD, máj. 14. Az ellenzéki pártok mindent megkísérelnek, hogy a tisztikar és a kormány között kitört konfliktust a Pasic-kormány megbuktatására használják fel. A kormány a tegnapi szkupstina-ülésen kijelentette ugyan, hogy hajlandó visszavonni a polgári hatóságok prioritásáról szóló rendeletet, mely a vizslyt előidézte, de a válság ezzel még korántstolően elintézte. Az ellenzék nagy diadallal hirdeti, hogy a tisztikar egyesületben a kormány jelöltjei kibuktak. Azt beszélnek, hogy Péter király nem akarja aláírni azoknak a tiszteknek a nyugdíjaztatását, akik a kormányra kelemetlenek, legfeljebb abba egyezik bele, hogy a tisztiket Belgrádból elhelyezzék.

Az észak-albán határ.

DURAZZO, máj. 14. Az észak-albániai határmegállapító bizottság tagjai közt nagy ellentétek merültek föl. Különösen a francia és olasz delegátusok kerültek nagyon össze, főleg azért, mert az olasz delegátus nagyon is erősen dolgozott Montenegró javára. A bizottság ilyen körülmények közt félbeszakította munkálatait és visszatért Skutariába.

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:

Gyorsv.: d. e. 8.10; d. u. 6.15 és 8.40-kor.

Szem. v.: d. u. 12.55; este 10.23 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:

Gyorsv.: d. e. 7.50; este 8.25 órakor.

Szem. v.: regg. 5.15; déli 12.56; d. u. 5.20 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkori kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség számára a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít

Kardos József, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:

Gyorsv.: regg. 7.08 és 7.55, este 7.30-kor.

Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:

Gyorsv.: d. e. 9.43; este 10.20 órakor.

Szem. v.: déli 11.55; d. u. 3.00 este 12.50 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

-o-

+ A német császár és a hajóstársaságok.

A Norddeutscher Lloyd és a Hamburg—Amerika Line között támadt egyenetlenség megoldta a lehetőséget a magyar kormány-nak, hogy a Pool-lal kötött szerződését föl-bontthassa. A szerződés megújítására folyta-tott tárgyalás kezdetén megemlítettük érde-kelt gazdaságunk és egyéb érdekelteknek azt az aggodalmát, hogy a tárgyalást ránk nézve kedvezőtlenül befolyásolja Vilmos császár közbelépése, akinek tudvalevően nagyobb részvételérdekeltsége van az egyik hajószá-lalattal. A császár ingerenciája a két társaság konfliktusában nem is maradt el; két-ségtelenül leszögezte ezt Ballin, a Hapag igazgatója, aki a társaság Vaterland nevű gőzösének próbamenete alkalmával adott lakomán tószót mondott. Beszédéből idézzük a következő szakaszt:

— Nem fedek föl titkot, ha kiemelem, hogy a Norddeutsche Lloyd és a Hamburg—Amerika Line elkövetkezett együttműkö-désének sikere felséges urunk befolyására vezethető vissza.

Kétségtelen tehát, hogy a császár nem egészen altruista hátterű közbelépésének az eredménye, hogy a két német hajóstársaság teljesen megbékült egymással, sőt, mint je-lentettük, egy kisebb területre nézve üzem-közösséget is vállalt.

+ A bosnyák vasuti tarifákról több nap-lap azt fejtegette, hogy azokban „a ma-gyar kivánságokat legesekélyebb mérték-ben sem honorálták”, hogy az ottani vas-utak díjszabása „a magyar kir. államvas-utak segélyével kiszorítja a magyar áru-ka-t”, hogy Ausztria és Magyarország tari-fális kiszolgáltatása közt olyan diszparitás van, mely elesüggeszti am agyar termelőket és a legutóbbi időben még emelkedett is ép a magyar termékek rovására, míg az „osz-trák árukat békében hagyták”. Ilyenféle panaszokat egyes gazdasági érdekképvise-letek is hangoztattak és ezért szükségesnek tartottuk illetékes szakférjak nézetét meg-tudakolni. A bosnyák vasutakon január el-sején életbe lépett új díjszabás tényleg tar-talmaz némi csekély díjtételemelést, mint ahogy a magyar és az osztrák államvasutak is emelték helyi díjszabásaik tételeit, még pedig jelentékenyen. Az is tény, hogy azok-ban a bosnyák-hercegovinai viszonylatok-ban, melyeket az osztrák áru Trieszten és Metkovicson át az olcsóbb viziuton érhet-nek el, a köteléki díjszabásban figyelembe kellett venni a viziut versenyét és valami-vel olcsóbb egységtételeket kellett megállá-pítani. De ez még távolról sem jelent az osztrák áruknak kedvezőbb elbánást. Ha például a wienerneustadt—mostari viszony-latban az egységtétel métermáza kilomé-terként tegyük 0.35 K, a szeged—mostari-ban pedig lesz 0.40 K, akkor a szegedi áru waggonrakománya a sokkal kisebb távol-ság folytán még pedig sokkal kevesebb fu-vardíjat fizet, mint a wienerneustadt-i áru. És elvégre is nem az egységtétel a lényeges, hanem az összfuvardíj, amely a magyar út-irányon mindig olcsóbb, mint az olcsó vizi-uton vezető osztrák útirányon. Az tény, hogy a tömegáruk díjtételeit 5—6 fillérrel emelték, míg a darabáruk díjtételeit az első és második osztályban változatlanul hagy-ták. De ennek egyszerűen az volt az oka, hogy a darabáruk díjtétele már eddig is elég magas volt. A változatlanul hagyott díjtételeket a magyar darabáruk természe-tesen ép úgy élvezik, mint az osztrák darab-áruk, viszont a tömegáruk néhány fillérrel többet fizetnek, akár Ausztriából, akár Ma-gyarországból mennek Boszniába. Az egyen-lő elbánás elve teljesen biztosítva van a

bosnyák vasutakon a magyar áruknak. Fel-hozták végül azt is, hogy „Ujszerbiába, a volt novi-bazári szandzsákba az osztrák ter-melés aránytalanul kedvezőbb egységté-telekkel jut be, mint a magyar termelés.” Ezeket a kedvezőbb egységtételeket nem ismerjük. A novi-bazári szandzsákban ma még egy vasuti sín sines lerakva és így ott tudunkkal nem lehet még érvényben sem-miféle egységtétel, se kedvező, se kedvezőtlen.

-o-

De La Ville
SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.
50 szoba
— A magyarság találkozó helye. —
Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és küi-földi lapok.
Estéknként **BARCZA JENŐ** hírneves cigányzenekara hangversenyez.
Tulajdonos: **BUDAI KÁROLY.**

Gyár és nagybani raktár:

Braedt KárolyFIUME, Via Carducci 26
(Telef. 17-73.)

Ha szekiroz a sok légy:
Barátoskam okos légy,
BRAEDT-féle légyfogót végy!
Más gyártmányút el ne végy!
Légycsapástól véd és ó:
A BRAEDT-féle légyfogó!
Ez olcsó és mégis jó,
Fűszerboltban kapható!

A XX. század szenzációja

Nem fizetett reklámból, hanem tiszta hálaérzetből közlöm mindenkivel hogy szabadultam meg

aszihma-, tüdőbetegség- és köhögéstől.

Ingyen válaszolok, de válaszbélyeg mellékelendő. **Kolenka B.** asszony' **Wr-sowitz**, Prága mellett Csehország.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Ala Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Május 1-től május 15-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződötött elsőrangú attrakciók fellépte.

:-:-: **MOZGÓ FÉNYKEP.** :-:-:

Előadás után kabaré szabad be-menettel.

A legajánlatosabb fiumei szálló:

„Deák“ szálló
a Deák-korzón 2 percnyi-re vasuti állomástól.

Kitűnő konyha és árnyas kert.
Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.**Óriási választék!****Legnagyobb jutányosság!****Kiváló megbízhatóság!****Nagyban! Kicsinyben!
Szabott árak!****Az****idényre**

mesés nagy választékban megérkeztek:

Női szövetek — Selymek — Női- és gyer-mek konfekciók — Gyapotáruk és diszité-
— sek — Szőnyegek és függönyök. —

**Legfrissebb
ujdonságok**

Skót selyem. Román
selyem. Brokát éponge
Női kosztümök. Fran-
cia és hazai modellű
kabátok.

Alkalmi árak:

Gyapjuszövetek, dupla magasság
120 cm. méterje K 1.95
Gyapjukrep legújabb divat, min-
den modern színben méterje K 2.40
Eponge színes, vonalozott, legfi-
nomabb minőség méterje K 1.90
Bonne-Femme tüllből, aplikáció-
val, darabja K 2.50
Brise-Bise tüllből, aplikációval
párja K 1.30
Női kosztümök selyemmel bélelve,
legújabb modellek á K 25.—

Tisztellette**Weiss M.****FIUME**

csak Corso 11.

TRIESZT Corso 9. BÉCS.

Szabott árak

Egy urileány

TELJES ELLÁTAST KERES,
feltétlen uricsaládnál. Ajánlatokat a kiadó-
hivatalba kér.

ELADÓ JÉGSZEKRÉNY.

Egy nagy 5 ajtós jégsekreény jutányos áron
eladó. Megtekinthető Ecker József hentes-
nél, via Mercato Coperto.

A tavaszi idény

összes újdonságai megérkeztek s nagy választékban kaphatók.

Modern selymek öltözetek és bluzokra, Granadine Satin, Crepe de Chine minden divatos színben, virágdiszes francia Crepe.

Modern kellékek n. m. csipkék, bordűrök, szallagok a legfinomabb fajtáig.

Modern fichü, jabot, fátyolok, harisnyák és keztyük.

Varrónők részére

nagy választék kabátbélésekben, paszományok, gombok s az összes más kellékekben jutányos áron.

Poleiner János

FIUME

Via della Torre 1. — A görögkeleti templommal szemben.

Modern Manin Szálló és Pilseni Étterem

VELENCE S. MARCO

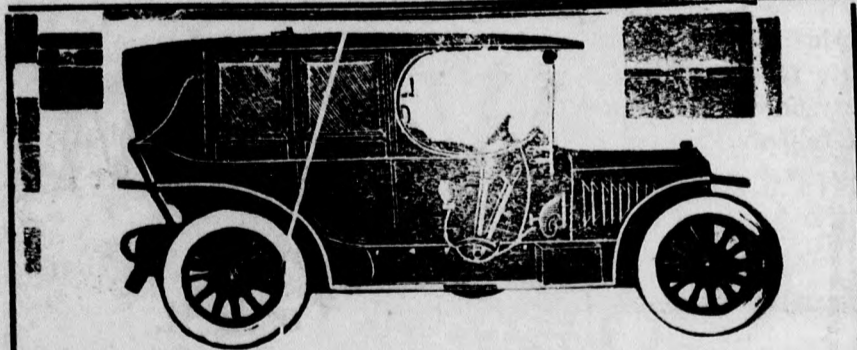
200 szoba; egyágyas 3 lírától kétágyas 6 lírától feljebb. Kifőző konyha,

Uj nagy Butorárúház.

Mielőtt butort vásárol tekintse meg raktárunkat! Barmulatos olcsó árak! Nagy raktár minden kivitelben!
Ebédlő, háló és uriszobák, konyhaberendezések stb.

Butor-Nagyáruház.

Riva Cristoforo Colombo 8. Baccich palota

Blažek K, és Társa autogarage és javító műhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73

Automobilok, motocyklok, kerékpárok és minden hazzávaló kellék eladása.

Egy tisztességes

újságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Újsághordó fiukat

vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Ujonnán érkezett

Bluzok garantált állandó színekben K 1.30
Reform ruhák állandó színekben K 5.90
Modern szabású szövet aljak K 5.80

Nagy választék

Gyermekruha újdonságokban K 1.50
Fehér piké kabátok remek kidolgozás K 6.90
Legujabb divatu gyermeksapkák selyem- és csipkéből a legalacsonyabb áron.

Harisnya különlegességek

Legujabb divatu színes harisnyák 56 fillér
Újdonság bórutánzatu keztyükben p. 70 fil.

Férfi és női fehérneműek.

nagy választékban hallatlanul olcsó áron
kizárólag

„AL BUON PREZZO“

divatáru kereskedésében

BERKOVIĆ B.

Piazza Kobler. Abbazia-mozival szemben.

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO 6.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12. II. em.

A legujabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszféstülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefono 11-89.

Velence

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génial kiállításon dícsérő okmányokkal kitéve.
SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.